

Коновалова А.А.

«Міжнародні економічні відносини», 4 курс

Одеський національний університет

імені І.І. Мечнікова

Науковий керівник — к.е.н., старший викладач Бичкова Н.В.

РЕГУЛЮВАННЯ МЕХАНІЗМУ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах розвитку міжнародних економічних відносин транснаціональні компанії відіграють визначну роль як у світовій економіці в цілому, так і в економіці України зокрема. Особливістю перерозподілу фінансових ресурсів у ТНК є застосування механізмів трансфертного ціноутворення, які, шляхом встановлення цін в операціях між різними підрозділами однієї компанії, дають змогу перерозподіляти фінансові активи, уникати сплати податків і митних зборів та обходити валютний контроль.

Зазначене актуалізує необхідність регулювання механізмів трансфертного ціноутворення для запобігання ухилення пов'язаних осіб від сплати податків за рахунок зниження трансфертних цін відносно ринкових. З метою вдосконалення нормативно-правових аспектів врегулювання даного питання урядом України розглядається низка законопроектів щодо впровадження нових правил в інститут трансфертного ціноутворення. Зокрема, законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» (далі законопроект), що був схвалений Кабінетом Міністрів України 17 січня 2013 р. [1].

Незважаючи на загалом позитивні зрушення у сфері регулювання механізмів внутрішнього ціноутворення, слід детально розглянути специфіку законопроекту для виокремлення сильних та усунення його слабких сторін з метою успішного впровадження даного механізму контролю. Так, передбачається, що прийняття законопроекту дозволить значно збільшити податкові надходження з боку ТНК та інших компаній, що використовують сьогодні механізм трансфертного ціноутворення для мінімізації та ухилення від сплати податків. Основними перевагами законопроекту є чітке визначення економічних агентів, які є пов'язаними особами, чіткий опис операцій, які будуть контролюватися податковими органами України на предмет трансфертного ціноутворення. Платнику податків на

вибір надається п'ять методів контролю своїх внутрішніх операцій на предмет відповідності внутрішніх цін ринковим: метод порівняльної неконтрольованої ціни, метод ціни перепродажу, метод «витрати плюс», метод чистого прибутку, метод розподілу прибутку [1].

Проте, існують і певні недоліки у пропонованих положеннях законопроекту. По-перше, контроль створює додаткове навантаження на бізнес, що ускладнює роботу компаній і, звідси, зменшує інвестиційну привабливість країни. По-друге, законопроект передбачає значне розширення повноважень податкових служб, що дає можливість податківцям зловживати своїми повноваженнями. По-третє, така система створює новий пласт податкових розглядів і додаткове навантаження на адміністративні суди, збільшення витрат державного бюджету на розширення штату податкових службовців. Крім того, існують неточності у визначенні джерел інформації для встановлення відповідності трансфертних цін ринковим і відсутня чітка методологія кожного з п'яти методів визначення звичайної ціни.

Таким чином, зазначимо, що підвищенню ефективності державного регулювання механізмів трансфертного ціноутворення сприятимуть специфікація методів ціноутворення та чітке визначення як прав і обов'язків платників податків, так і процедур адміністрування.

Література

1. Проект Закону України від 04.12.2012 р. № 11477 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=44901

Кочетов Е.О.

*«Економічна теорія», 4 курс,
Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова*

Науковий керівник — к.е.н., доцент Ломачинська І.А.

ФІСКАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДСИСТЕМИ НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ